

Warszawa, 24 marca 2017 r.

**Krajowa Rada Radiofonii i Telewizji**  
**konsultacje\_strategia@krrit.gov.pl**

Szanowni Państwo,

W imieniu grupy niezależnych ekspertów AKCES specjalizujących się w dostępności multimediiów przesyłamy nasze stanowisko w sprawie przyjęcia przez Krajową Radę Radiofonii i Telewizji kierunków strategicznych prac w latach 2017-2022. Mamy świadomość, że oficjalne konsultacje dobiegły końca, ale wierzymy, że nasze uwagi mogą być Państwu pomocne. Niestety informacja o konsultacjach nie była szeroko rozpowszechniona. Dotarła do nas w ich ostatnim dniu i zastała nas w Barcelonie, gdzie w większości prezentowaliśmy wyniki naszych badań podczas międzynarodowej konferencji **ARSAD Advanced Research Seminar on Audio Description**.

**W obliczu zmian, jakie planowane są w Unii Europejskiej, wyrażamy nasze zdziwienie i zaskoczenie, że wśród założeń do nowej strategii Krajowej Rady Radiofonii i Telewizji na lata 2017-2022 nie znajdujemy uwzględnienia potrzeb odbiorców z niepełnosprawnościami sensorycznymi.**

Ustawowe 10% kwartalnego czasu emisji programu, z wyłączeniem reklam i telesprzedaży z usługami dostępu, zarówno ze względów ilościowych, jak i interpretację łączną dla wszystkich usług dostępu, w naszej ocenie nie wypełnia zobowiązań, jakie podpisaliśmy, ratyfikując konwencję ONZ o prawach osób niepełnosprawnych.

Zobowiązania prawne wynikające z art. 18a Ustawy o radiofonii i telewizji oraz Porozumienie nadawców z 5 czerwca 2013 r. w sprawie realizacji udogodnień dla osób z niepełnosprawnością wzroku i z niepełnosprawnością słuchu w programach telewizyjnych, jako przykład samoregulacji, to znaczenie za mało, by uznać, że telewizja w Polsce jest dostępna.

**Polsce potrzebne jest silne prawo o dostępności mediów i silny regulator egzekwujący to prawo.**

Doceniamy starania Krajowej Rady Radiofonii i Telewizji w poprzedniej strategii zwiększenia ustawowej kwoty z 10% do 50% i nie rozumiemy, dlaczego zostały one zaniechane. Doceniamy powstanie regulacji w sprawie: jakości i sposobu realizacji napisów i audiodeskrypcji oraz sposobu informowania telewidzów o rodzaju, terminie emisji i czasie trwania audycji zaopatrzonych w udogodnienia dla osób z dysfunkcją wzroku i z dysfunkcją słuchu. Zwracamy jednak uwagę, że nadal nie powstały wytyczne w zakresie realizacji tłumaczeń migowych w utworach audiowizualnych. Jako zespół badaczy podkreślamy, że brakuje także metodologii i standardu oceny nadawanych w telewizji audiodeskrypcji, napisów i tłumaczeń migowych.

Doceniamy, że Krajowa Rada Radiofonii i Telewizji podała do publicznej wiadomości, że w 2015 r. aż 5 stacji telewizyjnych nie wywiązało się obowiązkowi, wszczęła postępowania, w wyniku których dwóch nadawców zostało ukaranych karami pieniężnymi.



Powstanie kanału wyspecjalizowanego Super Polsat udowadnia, że, przy uwzględnieniu jego specyfiki, można zapewnić nawet 80% usług dostępu. A nadanie przez Polsat pierwszego w Polsce programu rozrywkowego z napisami na żywo pokazuje, że także w Polsce nie ma rzeczy niemożliwych.

W Parlamencie Europejskim trwa przegląd dyrektywy o audiowizualnych usługach medialnych oraz prace nad Europejskim Aktem o Dostępności. Czas implementacji nowych przepisów pokryje się z obowiązywaniem przygotowywanej strategii.

**Z naszego monitoringu legislacyjnego wynika, że wysoce prawdopodobna jest rewizja artykułu 7 dyrektywy o audiowizualnych usługach medialnych i zobowiązanie państw członkowskich do stopniowego zwiększenia dostępności programów telewizyjnych dla osób z niepełnosprawnościami, w szczególności poprzez zastosowanie napisów dla niesłyszących i słabosłyszących, audiodeskrypcji, napisów mówionych (nie występują w Polsce) i tłumaczenia migowego [materiał źródłowy w załączniku].**

**Europejski Akt o Dostępności będzie dotyczył m. in. dostępności sprzętu oraz usług audiowizualnych, w tym stron internetowych usługodawców, wśród których są także nadawcy.** Dokument jest w trakcie konsultacji m. in. w Ministerstwie Rozwoju, dotyczy wielu branż, w tym audiowizualnej. W tym tygodniu był m. in. konsultowany w kontekście zmian w dyrektywie audiowizualnej, ale na spotkaniu niestety nie spotkaliśmy przedstawicieli Krajowej Rady Radiofonii i Telewizji.

Wyrażamy chęć udziału w dalszych pracach w kierunku czynienia telewizji bardziej dostępną i otwartą na potrzeby osób z niepełnosprawnościami.

#### **Z wyrazami szacunku**

**dr hab. Agnieszka Szarkowska**

Uniwersytet Warszawski  
University College London

**dr Anna Jankowska**

Uniwersytet Jagielloński,  
Uniwersytet Autonomiczny w Barcelonie  
Fundacja Siódmy Zmysł

**dr Agnieszka Walczak**

Uniwersytet Autonomiczny w Barcelonie

**Łukasz Dutka**

Uniwersytet Warszawski  
Dostępni.eu

**Monika Szczygielska**

Dostępni.eu  
Fundacja Widzialni



Załącznik

**Artykuł 7 dyrektywy audiowizualnej – tekst proponowany przez Europejskie Forum Niepełnosprawności (EDF), Europejską Unię Nadawców (EBU) i Stowarzyszenie Telewizji Komercyjnych w Europie (ACT) oraz europoseł Petrę Kammerevert, przewodniczącą Komisji Kultury Parlamentu Europejskiego.**

**Annex – Article 7 AVMS Directive – Agreed text & recital language**

**Article 7 is replaced by the following:**

1. Member States shall develop appropriate and proportionate measures to ensure that services provided by media service providers under their jurisdiction are made progressively accessible to persons with disabilities. These measures shall be developed in consultation with relevant stakeholders, including media service providers and organisations of persons with disabilities.
2. Measures taken should be notified to the European Commission, the contact committee and ERGA without delay. The Commission and the ERGA shall facilitate the exchange of best practices, such as the quality aspects and common pictograms, between audiovisual media service providers.
3. The measures referred to in paragraph 1 shall include a requirement that media service providers report on an annual basis to Member States about the steps taken and progress made in respect of progressively making their services accessible to persons with disabilities. Member States shall ensure that this information is communicated to the national regulatory bodies.
4. The measures referred to in paragraph 1 shall encourage audiovisual media service providers to develop accessibility action plans in respect of progressively making their services accessible to persons with disabilities. Such action plans shall be communicated to national regulatory authorities.
5. Member States shall ensure that emergency information, including public communications and announcements in natural disaster situations, made available to the public through audiovisual media services, be provided, in an accessible manner for persons with disabilities, in more than one sensory channel.
6. Member States shall encourage that audiovisual media service providers aim, through their content production, programming, editorial policies, and training schemes, to deliver access services.

**Recital**

The provisions about accessibility for persons with disabilities referred to in article 7 only apply to audiovisual media services as defined in article 1.a of this Directive, namely programmes. Access services to improve accessibility of audiovisual media services means a service such as audio description, subtitles for the deaf and hard of hearing, spoken subtitles and sign language